

## Hallintovaliokunta

### Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (Dublin-järjestelmä)

Suurelle valiokunnalle

#### JOHDANTO

##### *Vireilletulo*

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (Dublin-järjestelmä) (U 31/2016 vp): Hallintovaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 33/2016 vp — U 31/2016 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

##### *Asiantuntijat*

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Annikki Vanamo-Alho, sisäministeriö
- neuvotteleva virkamies Kalle Kekomäki, sisäministeriö

##### *Viitetiedot*

Valiokunta on aiemmin antanut asiasta lausunnon HaVL 34/2016 vp.

## VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄ

### *Ehdotus*

Komissio antoi kesällä 2016 yhteisen turvapaikkajärjestelmän tehostamiseksi useita lainsäädäntöehdotuksia, joita käsitellään parhaillaan neuvostossa. Neuvosto ei ole edennyt komission Dublin-esitykseen sisältyvän taakanjakoa koskevan ehdotuksen käsittelyssä.

Neuvostossa käydyssä työryhmäkeskustelussa alle kymmenen jäsenvaltiota kannattaa komission taakanjakoehdotusta sellaisenaan. Useat jäsenmaat, jotka sinänsä kannattavat velvoittavia sisäisiä siirtoja, eivät kannata komission ehdottamaa mekanismia.

Kymmenisen jäsenvaltiota vastustaa sekä ehdotusta että velvoittavia sisäisiä siirtoja. Eurooppa-neuvosto on linjannut, että työtä EU-yhteisymmärryksen laajentamiseksi vastuun ja solidaarisuu-

## Valiokunnan lausunto HaVL 42/2016 vp

den periaatteiden soveltamisesta jatketaan. Komission puheenjohtaja on todennut, että ”yhteisvastuuta tarvitaan paljon enemmän, mutta tiedän myös, että sen on oltava vapaaehtoista”.

Puheenjohtajamaa on hahmotellut kompromissiehdotusta, joka perustuisi kolmitasoiseen eteneeseen. Tavanomaisen turvapaikanhakijamäärän osalta toimittaisiin nykyisestä tehostetun Dublin-järjestelmän puitteissa. Tilanteessa, jossa olisi tavanomaista suuremmat turvapaikanhakijamäärät, sovellettaisiin tehokasta solidaarisuutta, jossa vastuuta voitaisiin kantaa sisäisten siirtojen ohella esimerkiksi antamalla asiantuntijaapua tai taloudellista tukea. Mikäli turvapaikanhakijoita saapuisi jäsenvaltioon joukoittain ja Dublin-järjestelmä ei toimisi, etsittäisiin ratkaisuja Eurooppa-neuvoston johdolla.

Komission mahdollisesta uudistetusta ehdotuksesta ei ainakaan nykyisellään ole tietoa.

### *Valtioneuvoston kanta*

Muuttoliikepaineen aiheuttamaa taakkaa jäsenvaltioille voidaan jakaa muun muassa antamalla taloudellista tukea tai resurssi- ja asiantuntijakontribuutioilla. Jäsenvaltioiden solidaarisuusvelvoitetta ei kuitenkaan voi hoitaa pelkästään näillä keinoilla, jos maahanmuuton määrä saa aikaan ylivoimaisen paineen jossakin jäsenvaltiossa ja/tai aiheuttaa vakavaa häiriötä koko EU:lle. Jäsenvaltioiden on tällaisessa tilanteessa yhdessä päätetyn mukaisesti osallistuttava turvapaikanhakijoiden sisäisiin siirtoihin. Mikäli jäsenvaltio haluaisi korvata osan sisäisten siirtojen velvoitteestaan muilla toimilla, esimerkiksi sitoutumalla rahallisiin korvauksiin tai muihin kontribuutioihin, tulee näiden toimien olla vaikutuksiltaan ja konkretian tasoltaan sellaisia, että ne aidosti kompensoivat sisäisten siirtojen aiheuttamaa taakkaa.

Kaikkien jäsenvaltioiden oikeasuhtainen osallistuminen taakanjakoon tulee varmistaa. Suomi kantaa oman vastuunsa ja edellyttää, että kaikki jäsenvaltiot osallistuvat taakanjakoon kriisitilanteessa myös ottamalla vastaan turvapaikanhakijoita muista jäsenvaltioista.

Suomi on suhtautunut varauksellisesti esityksiin, joilla on pyritty luomaan pysyviä, jäsenvaltioita sitovia turvapaikanhakijoiden sisäisten siirtojen järjestelyjä. Sen sijaan Suomelle sopii eteneminen kaikkien jäsenvaltioiden yhdessä sopiman taakanjaon pohjalta.

Pohdittaessa sisällytettäisiinkö taakanjakoa koskevat määräykset osaksi uudistettavaa Dublin-asetusta vai vaihtoehtoisesti omaksi sääntelyinstrumentikseen, Suomi on avoin erilaisille lainsäädäntöteknisille ratkaisuvaihtoehdoille. Suomi muodostaa kantansa tähän osana neuvoteltavaa kokonaisratkaisua. Jatkotyön pohjaksi komission tulisi esittää lainsäädäntöehdotuksen rinnalla konkreettinen malli, miten uudistettua taakanjakoa tulnaisiin käytännössä soveltamaan.

Yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistamisen tavoitteena tulee olla, että perusteettomat turvapaikkahakemukset vähenevät ja että menettelyt ja kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden maasta poistaminen tehostuvat. Samalla tulee lisätä erityisesti kolmansien kauttakulkumaiden valmiuksia kantaa osaltaan vastuuta turvapaikanhakijoista ja käsitellä turvapaikkahakemuksia kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti. EU:n tulee tehdä yhteistyötä kauttakulkumaiden kanssa ja tukea niitä merkittävästi tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

## Valiokunnan lausunto HaVL 42/2016 vp

Taakanjaon uudistaminen on osa yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän kehittämistä, joka on puolestaan osa laajempaa toimenpidekokonaisuutta, jolla pyritään tehostamaan muuttoliikkeen hallintaa. Keinoina ovat erityisesti muuttoliikkeen perimmäisiin syihin vaikuttaminen, EU:n ulkorajavalvonnan tehostaminen sekä maahanmuutto- ja turvapaikkajärjestelmä, jonka avulla laittomasti maahan tulleista erotetaan nopeasti kansainvälistä suojelua tarvitsevat ja muut palautetaan pikaisesti.

### VALIOKUNNAN PERUSTELUT

#### *Yleistä*

Suomen puheenjohtajuuskaudella vuonna 1999 hyväksytyn monivuotisen sisäasioiden toimintaohjelman, Tampereen ohjelman, tavoitteisiin on kuulunut yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän luominen. Unionitasolla päätetyistä säännöksistä ja tehdyistä muista toimenpiteistä huolimatta tosiasiallinen edistyminen yhtenäisen järjestelmän aikaan saamiseksi on edennyt valitettavan hitaasti.

Maanosaamme jo pidempään kohdistunut maahanmuuttopaine on radikaalisti voimistunut vuonna 2015 seurauksin, että Euroopassa on syntynyt laaja ja hallitsematon maahanmuuttokriisi. Tässä tilanteessa etenkin Euroopan unionin voimassa oleva maahanmuuttosäännöstö on osoittautunut käytännössä toimimattomaksi. Komissio onkin ryhtynyt omalta osaltaan toimenpiteisiin antamalla lainsäädäntö- ja toimenpide-ehdotuksia muuttoliikkeen saamiseksi hallintaan. Osa tähän kokonaisuuteen liittyvistä toimenpiteistä, kuten muuttoliikkeen hallintaa tukeva uusi Euroopan unionin meri- ja rajavartiolaitosjärjestelmä (HaVL 2/2016 vp), on hyväksytty, ja säännöstö on tullut voimaan lokakuun 2016 alussa. Osaksi aiemmin tehtyjen lainsäädäntöpäätösten toimeenpano on osoittautunut vaikeaksi jäsenmaissa, ja osaksi ehdotusten käsittely on viivästynyt tai on vielä kesken.

Lisäksi komissio on antanut keväällä 2016 tiedonannon yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän luomisesta (Common European Asylum System). Tiedonannossa tarkoitettu ensimmäinen CEAS-lainsäädäntöpaketti, joka koskee Dublin-asetusta (HaVL 34/2016 vp — U 31/2016 vp), Eurodac-rekisteriä (HaVL 31/2016 vp — U 30/2016 vp) ja Euroopan unionin turvapaikkavirastoa (HaVL 33/2016 vp — U 29/2016 vp), on annettu kuluvan vuoden toukokuussa. Sen lisäksi komissio on antanut toisen säädösehdotuskokonaisuuden heinäkuussa 2016: määritelmäasetus (HaVL 36/2016 vp — U 35/2016 vp), menettelyasetus (HaVL 35/2016 vp — U 34/2016 vp) ja vastaanottodirektiivi (HaVL 37/2016 vp — U 37/2016 vp). Jälkimmäisen lainsäädäntöpaketin yhteydessä komissio on antanut laillisten maahantuloväylien lisäämiseksi ehdotuksen asetukseksi uudelleensijoittamisesta (HaVL 38/2016 vp — U 36/2016 vp).

Vaikka maamme osalta laitton maahantulo ja turvapaikanhakijoiden määrä on vähentynyt viime vuodesta olennaisesti, Eurooppaan pyrkivien kokonaismäärä on kuitenkin pysynyt vuonna 2016 korkealla tasolla. Euroopan unionia ja sen jäsenmaita koskettaa edelleen laajamittainen ja hallitsematon kriisi, jonka myötä ei ole uhattuna vain vapaan liikkuvuuden periaate, vaan maahanmuuttokriisi ravistelee laajemminkin Euroopan unionin rakenteita. Valiokunnan mielestä kysymys on muun muassa siitä, ettei voimassa olevia normeja ole noudatettu asianmukaisesti, minkä

## Valiokunnan lausunto HaVL 42/2016 vp

vuoksi sääntelyä on järkevöitettävä. Vakavasta tilanteesta huolimatta myös CEAS-paketin käsittely vaikuttaa etenevän unionitasolla aivan liian hitaasti. Valiokunta korostaa, että unionissa tarvitaan välttämättä ripeästi jäsenmaiden yhteisiä ratkaisuja, jotta monin osin hallitsemattomaan laajamittaiseen muuttoliikkeeseen pystytään löytämään kestäviä ja tehokkaita ratkaisuja.

### *Dublin-asetus*

Komissio on esittänyt merkittäviä muutoksia voimassa olevaan Dublin-asetukseen (EU) N:o 604/2013 (U 31/2016 vp). Pyrkimyksenä on helpottaa jäsenvaltion, joka on vastuussa turvapaikkahakemuksen käsittelystä (vastuuvaltio), määrittämistä ja estää väärinkäytöksiä sekä edelleen liikkumista jäsenvaltiosta toiseen. Komissio on ehdotuksessaan pitänyt lähtökohtana nykyisen Dublin-asetuksen vastuunmäärittämistä koskevien perusteiden säilyttämistä, joista keskeisin on ulkorajan luvaton ylittäminen.

Komissio ehdottaa, että muutoinkin Dublin-järjestelmän peruseriaatteet pysyisivät entisinä: turvapaikkahakemus tutkitaan vain yhdessä jäsenvaltiossa, ja vastuuvaltio on yleensä se jäsenvaltio, johon hakija ensiksi saapuu. Valiokunta pitää tärkeänä, että peruseriaatteita vahvistetaan säätämällä hakijan velvollisuudesta hakea turvapaikkaa siitä jäsenvaltiosta, johon hän ensimmäiseksi saapuu, sekä hakijan velvollisuudesta pysyä kyseisen valtion alueella hakemuksen käsittelyn ajan. Velvoitteen noudattamatta jättäminen johtaa muun muassa hakemuksen käsittelemiseen nopeutetussa menettelyssä. Itse vastuun määrittämistä koskevaa menettelyä ehdotetaan tehostettavaksi merkittävästi. Lisäksi vastuuvaltiolle esitetään lisättäväksi velvollisuus ottaa takaisin kansainvälisen suojelun saaja, joka on tehnyt turvapaikkahakemuksen toisessa jäsenvaltiossa tai oleskelee laittomasti toisen jäsenvaltion alueella.

Hallintovaliokunta on lausunnossaan HaVL 34/2016 vp suhtautunut myönteisesti lausunnosta tarkemmin ilmenevin tavoin komission ehdotukseen (U 31/2016 vp). Lisäksi valiokunta on todennut ottavansa asian jatkokäsittelyssä tarpeellisilta osin tarkentavia ja täydentäviä kannanottoja. Kyseisestä lausunnosta ilmenee myös, että valiokunta ottaa kantaa henkilöiden siirtämiseen turvapaikkahakemuksen käsittelemistä varten jäsenmaasta toiseen komission ehdottaman automaattisen jakomekanismin mukaisesti, kun ehdotuksen sisällöstä ja merkityksestä on saatu neuvoston käsittelyssä ja kansallisissa valmisteluissa lisää tietoa.

Viimeksi mainittu komission ehdotus jäsenvaltioiden välisestä solidaarisuudesta toteutettaisiin siirtämällä henkilöitä jäsenvaltiosta toiseen. Vastuunjako jäsenvaltioiden välillä tasattaisiin automaattisella jakomekanismilla, joka otettaisiin käyttöön tilanteessa, jossa johonkin jäsenvaltioon saapuu suhteettoman suuri määrä turvapaikanhakijoita. Uusi mekanismi perustuisi 1) automaattiseen jäsenvaltioiden hakijamäärien ja uudelleen sijoitettujen määrien valvontaan, 2) jakovaiheeseen, jolla määritetään kullekin jäsenvaltiolle hakijamäärää koskeva viitearvo ja maksimikantokyky ja 3) kantokyvyn ylittävän hakijamäärän siirtämiseen jäsenvaltioihin, joiden vastuulla olevien turvapaikanhakijoiden määrä jää alle oman viitearvon.

### *Dublin-asetus ja taakanjako*

Dublin-ehdotuksen käsittelyssä on neuvoston työryhmätasolla saatu päätökseen artiklojen ensimmäinen lukukierros. Saadun selvityksen mukaan työryhmäkeskusteluissa alle kymmenen jäsen-

## Valiokunnan lausunto HaVL 42/2016 vp

valtiota kannattaa komission taakanjakoehdotusta sellaisenaan ja noin kymmenen maata vastustaa sekä ehdotusta että velvoittavia sisäisiä siirtoja. Useat jäsenmaat, jotka sinänsä kannattavat velvoittavia sisäisiä siirtoja, eivät kuitenkaan kannata komission ehdottamaa mekanismia.

Hallintovaliokunta toteaa, että valtioneuvosto ei ole asian käsittelyn tässä vaiheessa ottanut suoraan kantaa komission esittämään jäsenvaltioiden väliseen solidaarisuusvelvoitteeseen, joka toteutettaisiin automaattisen jakomekanismin keinoin. Yleisenä neuvottelulinjauksenaan valtioneuvosto kuitenkin toistaa jatkokirjelmässään U 31/2016 vp — UJ 33/2016 vp aikaisemman linjauksensa siitä, että se suhtautuu varauksellisesti sellaisiin esityksiin, joilla pyritään luomaan pysyviä, jäsenvaltioita sitovia turvapaikanhakijoiden sisäisten siirtojen järjestelyjä. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan asiassa tulisi edetä kaikkien jäsenvaltioiden yhdessä sopiman taakanjaon pohjalta.

Valiokunta toteaa valtioneuvoston kantaan viitaten, että muuttoliikepaineen aiheuttamaa taakkaa voidaan jakaa muun muassa antamalla taloudellista ja asiantuntijatukea sekä muuta resurssiapua ja EU-virastojen toimenpitein. Valiokunta uudistaa samalla aiemmassa lausunnossaan HaVL 34/2016 vp ilmaisemansa kannan, ettei minkään jäsenvaltion — ulkorajavaltion tai esimerkiksi jonkin hakijoiden suosiman kohdevaltion — tulisi joutua kohtuuttomaan tilanteeseen. Tämän vuoksi turvapaikkahakemuksen käsittelystä vastuussa olevan valtion määrittämistä koskevassa Dublin-järjestelmässä on aiheellista ottaa huomioon yksittäiseen jäsenvaltioon kohdistuvat suhteettomat turvapaikanhakijamäärät. Hallintovaliokunta korostaa tässä yhteydessä, että jäsenmailla — ensimmäisillä tulomailla ja muilla jäsenvaltioilla — tulee olla riittävä kyky ja valmius hallita maahantulijoiden virtaa siirtämättä painetta muille jäsenvaltioille järjestelmänsä heikkouksien vuoksi. Tästä huolimatta on mahdollista, että jäsenvaltiossa voidaan joutua kriisitilanteessa toteamaan, että käytettävissä olevat toimenpiteet tukitoimet mukaan lukien eivät riitä, vaikka asianomaisen valtion turvapaikkajärjestelmässä ei ole puutteita. Lisäksi on mahdollista, että myös Suomi voi maantieteellisen sijaintinsa vuoksi ulkorajavaltiona tai hakijoiden suosimana kohdevaltiona joutua joukoittaisen maahantulopaineen kohteeksi.

Hallintovaliokunta korostaa, että tilanteessa, jossa maahanmuuton määrä saa aikaan ylivoimaisen paineen jossakin jäsenvaltiossa ja/tai aiheuttaa vakavaa häiriötä koko EU:lle, jäsenvaltioiden on yhdessä päätetyn mukaisesti osallistuttava turvapaikanhakijoiden sisäisiin siirtoihin. Mikäli jäsenvaltio haluaa korvata osan velvoitteestaan muilla toimilla, tulee näiden toimien valtioneuvoston kannan mukaan olla vaikutuksiltaan ja konkretian tasoltaan sellaisia, että ne aidosti kompensoivat sisäisten siirtojen aiheuttamaa taakkaa. Tältä osin hallintovaliokunta täydentäen tähdentää, ettei esimerkiksi rahasuorituksilla voi vapautua kuin korkeintaan rajoitetusti ottamasta vastaan turvapaikanhakijoita. Kyseinen "ostomahdollisuus" johtaisi koko järjestelmän helposti umpikujaan.

Turvapaikanhakijoiden sisäisiin siirtoihin liittyen on vuosi sitten päätetty yhteensä 160 000 turvapaikanhakijan siirtämisestä Italiasta ja Kreikasta muihin jäsenmaihiin turvapaikka-asian käsittelyä varten. Suomi on kantanut osuutensa mukaisen vastuun siirroista, mutta kaikkiaan sisäisten siirtojen toimeenpano on ollut kovin hidasta. Sinänsä on ymmärrettävää, etteivät siirrot ole ongelmattomia senkään vuoksi, etteivät myöskään siirrettävät välttämättä halua maahan, johon heidät pyritään siirtämään. Vastaavan tyyppinen ongelmatilanne on saadun tiedon mukaan ilmennyt viime vuonna Unkarissa, missä turvapaikanhakijat on rekisteröity asianmukaisesti heidän saa-

## Valiokunnan lausunto HaVL 42/2016 vp

puessaan maahan. He eivät ole kuitenkaan halunneet jäädä Unkariin. Joka tapauksessa sisäisiin siirtoihin liittyvistä vaikeuksista huolimatta niitä kuitenkin toistaiseksi tarvitaan.

Hallintovaliokunta korostaa, että kaikkien jäsenvaltioiden oikeasuhtainen osallistuminen taakanjakoon tulee varmistaa. Kuten valtioneuvosto toteaa jatkokirjelmässään U 31/2016 vp — UJ 33/2016 vp, kaikkien jäsenvaltioiden on osallistuttava taakanjakoon kriisitilanteessa myös ottamalla vastaan turvapaikanhakijoita muista jäsenvaltioista. Sen lisäksi jäsenmaiden on huolehdittava maansa sisäisesti, että toisesta jäsenvaltiosta siirrettävät suojelua hakevat kyetään sijoittamaan vastaanottavaan maahan.

### *Yhteinen eurooppalainen turvapaikkajärjestelmä*

Hallintovaliokunta kiirehtii yhtenäisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän säädösperustan hyväksymistä komission CEAS-paketin pohjalta sekä järjestelmän toimeenpanon käynnistämistä ensi tilassa. Toimeenpanossa tulee korostaa yhdenmukaista säännösten käytännön soveltamista. Maahanmuuttokriisi on jäsenmaiden yhteinen ongelma, eikä sitä voida ratkaista yksittäisen jäsenmaan toimin tai vain yksittäisen jäsenmaan näkökulmasta. Etujen ja intressien jäsenvaltiokohdainen osaoptimointi ei tuota kokonaisuudessa myönteisiä vaikutuksia myöskään niille jäsenmaille, jotka sivuuttavat yhteisen vastuun, vaan johtaa helposti jäsenmaat osaoptimoinnin kierteeseen, mistä on jo esimerkkejä.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että unionissa on olemassa eri maiden alueellisten kehityserojen tasaamiseksi yhteisesti hyväksytyjä solidaarisuusmekanismeja esimerkiksi rakennerahastojen muodossa. Tältäkin osin ei voida loputtomasti ajatella, että jokin valtio voi olla vain myönteisen solidaarisuuden vastaanottaja ja että sama valtio voi kieltäytyä toisessa asiassa osoittamasta solidaarisuutta muille maille. Lisäksi solidaarisuusmekanismien kokonaisuudessa tulisi valiokunnan mielestä harkita esimerkiksi sisäisiin siirtoihin liittyen vastuun kantamisen suostamista ja kehittää mekanismeja myös tästä lähtökohdasta.

Yhtenäisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän kehittämisen yksi keskeisimmistä tavoitteista tulee olla se, että järjestelmä takaa yhdessä sovitun mukaisen suojelun sitä tarvitseville kaikissa jäsenvaltioissa (HaVL 34/2016 vp). Turvapaikkajärjestelmän on oltava selkeä ja toimiva. Toimivassa yhteisessä ja yhtenäisessä turvapaikkajärjestelmässä myös ulkorajojen valvonta on aukotonta, maahan saapuvat henkilöt tunnistetaan ja rekisteröidään nopeasti, hakemusten käsittely on tehokasta, hakijoiden oikeudet ja velvollisuudet määritellään yksiselitteisesti, turvapaikanhakijoiden liikkuminen jäsenvaltiosta toiseen ei ole sallittua, vapaaehtoiselle paluulle on toimivat puitteet, palautus- ja takaisinottojärjestelyt ovat toimivia kolmansien maiden kanssa ja kansainvälistä suojelua saavien kotoutumiseen panostetaan kunnolla.

Laittoman maahantulon torjumisen ohella muuttopaineiden hallitsemiseksi tarvitaan laillisia muuttoväyliä ja -mahdollisuuksia muun muassa työperusteisesti. Laillinen maahantulo ei myöskään aiheuta esimerkiksi viranomaisille vastaavia ongelmia kuin laitton muuttoliike. Maahan pyrkivien kokonaismäärä on luonnollisesti kantokyvyn kannalta olennainen seikka.

Laittoman maahanmuuton estämiseen kuuluvat muun muassa toimenpiteet, joilla estetään salakuljetusverkostoja hyötymästä tilanteesta ja vähennetään niiden kauttakulkumaiden painetta, joi-

## Valiokunnan lausunto HaVL 42/2016 vp

hin suuri määrä kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia ihmisiä on joutunut siirtymään. Muuttovirtojen suurin paine on kuluvana vuonna siirtynyt Turkin suunnasta Libyan kautta Italiaan. Ihmissalakuljettajat lähettävät Libyasta ihmisiä huonokuntoisilla veneillä merelle, mistä heidät pyritään pelastamaan kansainväliseltä vesialueelta Libyan aluevesirajan tuntumasta ja kuljettamaan kansainvälisen merilainsäädännön mukaan lähimpään turvalliseen paikkaan. Kun pelastettuja ei voida kuljettaa tällä hetkellä Libyaan, määränpää on käytännössä Italia. Tulijoissa arvioidaan olevan tavanomaista enemmän henkilöitä sellaisista lähtömaista, joista tulevat eivät ole lähtökohtaisesti laajemmin kansainvälisen suojelun tarpeessa.

Sen lisäksi, että CEAS-lainsäädäntö on saatava voimaan ripeästi, tarvitaan toimenpiteitä, joilla toimitaan lähtömaiden kanssa yhteistyössä sen hyväksi, ettei ihmisten tarvitse lähteä esimerkiksi köyhyyden vuoksi hakemaan parempaa elintasoja. Näihin juurisyihin vaikuttaminen on välttämätöntä elinolosuhteiden uhatessa kaventua entisestään Afrikassa ilmastonmuutoksen myötä.

Yhtä lailla tärkeää on tehdä yhteistyötä etenkin lähialueilla olevien kauttakulkumaiden kanssa, jotta näillä mailla on halukkuutta ja kykyä ottaa vastaan Euroopasta palautettavia turvapaikanhakijoita turvallisina turvapaikkamaina.

### VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Hallintovaliokunta ilmoittaa,

*että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan edellä esitetyin painotuksin.*

Helsingissä 16.11.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juho Eerola ps  
varapuheenjohtaja Timo V. Korhonen kesk  
jäsen Anders Adlercreutz r  
jäsen Mika Kari sd  
jäsen Elsi Katainen kesk  
jäsen Sirpa Paatero sd  
jäsen Olli-Poika Parviainen vihr  
jäsen Juha Pylväs kesk  
jäsen Wille Rydman kok  
jäsen Vesa-Matti Saarakkala ps  
jäsen Matti Semi vas  
jäsen Mari-Leena Talvitie kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto